

*Foto na titulní straně:*

Jan Maloch, 1848: Josef Mánes.

Originál daguerrotypie z Archivu Národní galerie v Praze, fond Josef Mánes (1820–1871), př. č. AA 1196.

K článkům Filipa Wittlicha a Petra Šámala.

Jan Maloch, 1848: Josef Mánes.

Original of daguerreotype deposited in the Archive of Prague National Gallery, Josef Mánes (1820–1871) fund, no. AA 1196.

To the articles by Filip Wittlich and Petr Šámal.

STALETÁ  
PRAHA

Staletá Praha  
Das jahrhundertealte Prag  
Prague through the centuries

### Staletá Praha XXXVIII / 2022 / číslo 1

Recenzovaný časopis pro národní kulturní dědictví, památkovou péči, archeologii a dějiny umění v Praze.  
Vydává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze, státní příspěvková organizace.

Časopis je v Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů vydávaných v ČR  
a v mezinárodních databázích SCOPUS, ERIH PLUS a EBSCO.

Vychází 2× ročně

**Sídlo a IČ vydavatele:**

Na Perštýně 12  
CZ – 110 00 Praha 1

IČ: 75032333

tel.: 234 653 100

e-mail: [staletapraha@npu.cz](mailto:staletapraha@npu.cz)

**[www.staletapraha.cz](http://www.staletapraha.cz)**

© Národní památkový ústav,  
územní odborné pracoviště v Praze

Pokyny pro autory a seznam zkratk  
<http://www.staletapraha.cz>  
Vyšlo v Praze, 31. 10. 2022

Evidenční číslo MK ČR E 19301

ISSN 0231-6056

*Vedoucí redaktor:* Pavla Savická

*Redakční rada:*

Jarmila Čiháková, Sławomir Dryja, Petr Fidler, Jan Hrdina,  
František Kašička, Vojtěch Kašpar, Karel Kibic, Martina Koukalová,  
Martin Musílek, Martin Nejedlý, Karel Nováček, Jaroslav Podliska,  
Michael Rykl, Petr Sommer, Michal Starski, Helga Turková

*Technická redakce:* Andrea Holasová

*Korektury:* Petra Stejskalová, Helena Čížinská

*Překlad:* Jindřich Noll (NJ); Linda Foster (AJ)

*Layout:* Johana Křepelová

*Sazba a grafická úprava obrazových příloh:* Stanislava Babušková

*Tisk:* Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

*Autoři obrazových příloh:*

Jan Baláček, Ivan Bárta, Ladislav Bartoš, Pavla Bauerová,  
Lenka Brücknerová, Jan Černohorský, Milena Andrade  
Dneboská, Peter Geins, Přemysl Havlík, Irmhild Heckmann,  
Andrea Holasová, Fred Chvátal, Jitka Janatková, Jiřina Jiroušková,  
Jiří Josefík, Pavel Karous, Kateřina Knotová, Matyáš Kracík,  
Magdaléna Kracík Štorkánová, Patrik Líbal, Jana Sodomková,  
Ondřej Surový, Petr Šámal, Ondřej Šefců, Vladimír Šigut,  
Vladimír Šírl, Vojtěch Vávra, Filip Wittlich

## ČLÁNKY / ARTICLES

**Archeologický výzkum na zahradě Anežského kláštera v Praze**

K poznání předlokačního osídlení severovýchodní části Starého Města

JAN HAVRDA – PAVEL TAIBL – MICHAL TRYML . . . . . 2

Vyhodnocení archeologických výzkumů probíhajících na klášterní zahradě od 60. let 20. století eviduje pro dobu před založením kláštera v letech 1231–1232 pouze řídké periferní využití jejího pozemku, současně bylo příležitostí prezentovat předlokační lokality v blízkém okolí a ve zkratce načrtnout postup osídlování staroměstských říčních teras.

**Archaeozoological and archaeobotanical findings from the excavations at Národní Avenue in Prague**

ZDENKA ŠŮVOVÁ – PETR KOČÁŘ – ROMANA KOČÁŘOVÁ – TOMASZ CYMBALAK . . . . . 40

Proměny konzumpčních strategií obyvatel jednoho novoměstského domovního bloku na základě výsledků environmentální části záchranného archeologického výzkumu na ploše nové multifunkční budovy DRN.

**Rudolfínské sluneční hodiny s planetními hodinami a gregoriánským kalendářem**

Neznámý přístroj Erasma Habermela

Jiří FOMÍN . . . . . 66

Koncepce vzácného přístroje od dvorního hodináře Rudolfa II., dnes součásti inventáře zámku Rájec nad Svitavou, odráží dobu vrcholícího zájmu o astronomii, astrologii a nástupu gregoriánského kalendáře.

**Jeden flútek český**

MICHAL TRYML . . . . . 77

Nekvalitní náhražková mince z husitských časů byla nalezena v hrobě na pohřebišti kostela sv. Benedikta v pozici obolu mrtvých u skeletu, jehož radiokarbonové datování bylo stanoveno až mezi roky 1466–1644, a výrazná časová prodleva mezi ražbou mince a pohybem tak otevírá řadu otázek.

**Opevnění jižního a východního obvodu raně gotického předchůdce dnešní Malé Strany**

JARMILA ČIHÁKOVÁ . . . . . 86

Nepočtené nálezové situace dokumentované archeologickými a stavebněhistorickými výzkumy jsou podkladem pro rekonstrukci průběhu, stavební podoby a periodizace zděného opevnění Nového města pod hradem Pražským z poloviny 13. století a jeho dalších úprav realizovaných do doby jeho zániku ve 2. polovině 14. století.

**Domy s věží v Praze**

Ke středověké zástavbě a dataci objektů čp. 400 až 403 v Rytířské ulici ve světle nejnovějších výzkumů

MIROSLAV KOVÁŘ – MARTIN MUSÍLEK . . . . . 158

Výsledky novějších výzkumů jednoho bloku domů na Havelském městě v Praze, původně patrně opatřených věžemi, přináší nový pohled na dataci zjištěných architektonických článků, díky němuž dospívají autoři k závěru, že domy s věžemi vyrůstaly někdy v širším období kolem poloviny 13. století a že se na jejich výstavbě alespoň zčásti podílela lokální stavební huť.

## AKTUALITY

**Stavebněhistorické a operativní průzkumy a dokumentace provedené NPÚ v Praze v roce 2021 . . . . . 180**